

WAGBIG 1.4.1

(Volledige versie)

Informatie

Whats**A**pp**G**roep
Buurtpreventie
(**i**n) **G**asteren

Datum: zaterdag 21 maart 2020

Versie 1.4.1 (volledige versie)

Document: Informatie-Whatsappgroep-1p4p1-volledig.docx

Inhoudsopgave

1. Lees-advies	4
2. Definities	4
3. Doelstelling WAGBIG	4
4. Werkwijze	4
5. De S.A.A.R.-methode	4
6. Alleen voor Gasten	5
7. Rechtenvrij gebruik	5
8. Aanmelden als deelnemer	5
9. Het beheer	5
10. Informatie op <www.ingasteren.nl>	6
11. E-mail	6
12. Testalarm	6
Bijlage 1: Spelregels WAGBIG	7
I. Voorwaarden aan deelname aan de WAGBIG	7
II. Bescherming (mogelijke) verdachten	7
III. Aansprakelijkheid	7
IV. Privacy deelnemers	8
Bijlage 2: De S.A.A.R.-methode	9
S SIGNALEER	9
A ALARMEER 112	10
A APP DE WAGBIG	10
R REAGEER	10
Tot slot: de-briefing na een actie	10
Bijlage 3: Wetenswaardig, wat-waarom-wanneer?	12
Inleiding	12
WAGBIG!	12
Het ontstaan van WhatsAppGroepen Buurtpreventie	12
Waarom WhatsApp	12
Website, e-mailadres en de WhatsAppGroep	13
Beëindiging van deelname aan de WAGBIG	13
Borden	13
Versiebeheer	13

1. Lees-advies

Dit document informeert deelnemers/inwoners van Gasteren over de WhatsAppGroep Buurtpreventie In Gasteren, afgekort: **WAGBIG**.

- De belangrijkste pagina's: 3 t.e.m. 5 en de bijlagen 1 en 2
- Voor diegenen die over meer achtergrondinformatie willen beschikken, is bijlage 3 interessant.

2. Definities

- WAGBIG: WhatsAppGroep (In) Gasteren.
- Deelnemer: hij/zij die zich heeft aangemeld voor deelname aan de WAGBIG.
- Beheerder(s): deelnemers die zich bezighouden met de coördinatie van de WAGBIG.
- 112-waardige melding: een gebeurtenis of handeling waarvan een deelnemer van mening is dat de inzet van 112 noodzakelijk is of zal zijn.

3. Doelstelling WAGBIG

- De WAGBIG is een initiatief dat alleen gericht is op Gasteren
- De WAGBIG levert in het kader van burgerparticipatie een bijdrage aan de veiligheid in Gasteren
- De WAGBIG verhoogt de bereidheid om mogelijk misdrijf, crimineel gedrag of ernstige overtreding in Gasteren vast te stellen (cq te voorkomen) en deze bij de politie te melden.

4. Werkwijze

De WAGBIG is een burgerwacht. Een goed functionerende WAGBIG zijn de ogen en oren van de politie ... maar dan wel aan de hand van spelregels. Daarom heeft ook de WAGBIG spelregels vastgesteld¹. Deze spelregels zijn van belang voor de continuïteit van de groep. De spelregels staan in Bijlage 1 (Spelregels). Aanmelding bij de WAGBIG betekent dat degene die zich aanmeldt, zich aan de spelregels zal houden en daarnaar zal handelen.

De inzet van de WAGBIG is gericht op het signaleren van verdachte situaties: zie de folder "**WAT IS VERDACHT GEDRAG**"². Daartoe mobiliseert de WAGBIG bij onraad de deelnemers om de kans op een misdrijf te verkleinen. Maar ook om een verdachte te laten weten dat hij/zij gesignaleerd is.

Situaties die in aanmerking komen om de WAGBIG in te zetten, zijn die situaties waarvoor (misschien uiteindelijk) 112 zal worden gebeld: (pogingen tot) woning- en auto-inbraak, woningoverval, auto-diefstal, babbeltrucs, etc.³. Het principe van het inzetten van een WAGBIG is gericht op het "stuk maken" van criminele activiteiten of de voorbereidende handelingen tot zo'n criminele activiteit. In Bijlage 2 (de **S.A.A.R.-methode**) leest u hoe de WAGBIG is/wordt opgezet en functioneert.

5. De S.A.A.R.-methode

Voor WhatsApp-groepen zoals de WAGBIG is een methode ontwikkeld om op een goede manier te reageren op een verdachte situatie: de **S.A.A.R.-methode**. Dit is een gestandaardiseerde methode

1 Lees: overgenomen uit initiatieven voor andere WhatsAppgroepen.

2 Te vinden op <www.ingasteren.nl> bij Verenigingen | Overige verenigingen | Buurtpreventie.

3 Het is NIET de bedoeling om via de WAGBIG oproepen te plaatsen voor de vermissing van huisdieren of voor gezellige praat. Voor dat soort meldingen is onze dorpswebstek een uitgelezen middel (te bereiken via <deredactie@ingasteren.nl>).

die landelijk door alle WhatsAppgroepen Buurtpreventie wordt gebruikt en ervoor zorgt dat de juiste dingen op het juiste moment worden gedaan door de deelnemers. **S.A.A.R.** is de afkorting voor:

- **S**ignaleer
- **A**larmeer 112
- **A**pp de WAGBIG
- **R**eageer.

De methode is gedetailleerd beschreven in Bijlage 2 (De **S.A.A.R.-methode**).

6. Alleen voor Gasteren

WhatsApp kent een beperking in het maximaal aantal deelnemers in een groep: 256 deelnemers. Voor de omvang van Gasteren⁴ lijkt dit vooralsnog geen beperking op te leveren. Deelnemers aan de WAGBIG wonen en/of werken in Gasteren (postcodegebied 9466).

7. Rechtenvrij gebruik

WhatsApp-groepen uit andere dorpen mogen het document "Informatie WhatsAppGroep Buurtpreventie Gasteren" voor hun eigen doeleinden gebruiken mits dat op niet-commerciële wijze plaats vindt. *Zie ook voetnoot 6 met betrekking tot het noemen van de naam van dhr. R. Wijngaard.*

8. Aanmelden als deelnemer

Door het sturen van een e-mailbericht aan <buurtpreventie@ingasteren.nl> kunnen inwoners van Gasteren zich aanmelden voor de WAGBIG. Benodigde gegevens voor registratie zijn: **naam, adres, 06-nummer, e-mailadres** en **leeftijd**⁵. Toevoeging aan de WAGBIG is alleen mogelijk indien de deelnemer zijn/haar toestel aangemeld heeft bij WhatsApp. **BELANGRIJK:** diegenen die zich aanmelden, verklaren zich daarbij automatisch akkoord met de inhoud van de Spelregels in Bijlage 1).

9. Het beheer

De WAGBIG is een particulier initiatief. In principe zijn er drie beheerders. De beheerders hebben als taak om te zorgen voor de goede gang van zaken in de WAGBIG:

- invoeren en verwijderen van deelnemers in WhatsApp en het administreren van hun gegevens
- toe zien op de naleving van de Spelregels en deze handhaven
- contact onderhouden met de gemeente, de politie en de Vereniging Dorpsbelangen Gasteren
- over en weer informatie uitwisselen met de politie over de acties binnen de WAGBIG
- signalen uit WhatsAppgroepen uit de aanliggende dorpen overnemen en uitzetten in de WAGBIG
- versturen van berichten binnen de WAGBIG indien de politie daarom verzoekt.

Elke beheerder kan deelnemers binnen WhatsApp toevoegen aan de WAGBIG. De beheerders spreken af wie de volgende gegevens van deelnemers vastlegt in een document: naam, adres, 06-nummer en e-mailadres. Indien een beheerder zijn/haar taak neerlegt, zoekt/zoeken hij/zij en/of de andere beheerders een vervanger (die lid moet zijn of wil worden van de WAGBIG).

4 Ca. 175 wooneenheden.

5 In verband met verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid, is de minimum-leeftijd voor deelname gesteld op 18 jaar. Jongeren die "onraad" bespeuren moeten een deelnemer aan de WAGBIG inschakelen.

10. Informatie op <www.ingasteren.nl>

Op <www.ingasteren.nl> staat alle beschikbare informatie over de WAGBIG. Vooralnog is dat alleen dit document en een brochure van de politie over verdacht gedrag. Deze informatie staat bij Verenigingen | Overige verenigingen | Buurtpreventie. De gegevens van de deelnemers staan NIET op de webstek!

11. E-mail

De beheerders communiceren met de deelnemers middels e-mail om op die manier "vervuiling" van de WhatsApp-groep te voorkomen. De beheerders plaatsen de e-mailadressen in het BCC-veld.

12. Testalarm

In principe zal elke eerste maandag van de maand een van de beheerders een TESTALARM plaatsen. Die beheerder stuurt dezelfde dag een e-mail aan de deelnemers van de WAGBIG. Deelnemers reageren hier NIET op. Deelnemers die geen testalarm hebben ontvangen, zoeken naar de reden (geen bereik, niet opgemerkt, ander 06-nummer, onjuiste instelling, abusievelijke verwijdering). Pas als dit allemaal in orde is neemt die deelnemer contact op met <buurtpreventie@ingasteren.nl>.

Bijlage 1: Spelregels WAGBIG

WAGBIG is de afkorting voor "WhatsAppgroep Buurtpreventie (in) Gasteren.

I. Voorwaarden aan deelname aan de WAGBIG

1. Deelnemers verklaren zich door aanmelding als deelnemer akkoord met de spelregels, zoals genoemd in dit hoofdstuk.
2. Deelnemers hebben minimaal de leeftijd van 18 jaar.
3. Deelnemers zijn in het bezit van een smartphone en hebben zich geregistreerd bij WhatsApp.
4. Deelnemers wonen of werken in Gasteren, postcodegebied 9466.
5. Deelnemers letten in hun communicatie binnen de WAGBIG op hun taalgebruik: niet vloeken, niet schelden, niet discrimineren, niet beledigen, niet veroordelen, etc..
6. Deelnemers gebruiken de WAGBIG alleen voor het doen van 112-waardige meldingen of gebeurtenissen die zonder ingrijpen tot een 112-waardige melding zouden kunnen leiden.
7. Onder geen beding is het deelnemers toegestaan om zich in het verkeer te begeven met een mobiele telefoon in de hand en/of hiermee te telefoneren of deze anderszins te bedienen.

II. Bescherming (mogelijke) verdachten

8. De WAGBIG is een burgerinitiatief. De politie komt alleen in actie na een melding via 112. De politie maakt geen deel uit van de WAGBIG.
9. Deelnemers hanteren de S.A.A.R.-methode zoals beschreven in Bijlage C (De S.A.A.R.-methode).
10. Deelnemers spelen geen eigen rechter en overtreden bij het volgen of staande houden van (mogelijke) verdachten geen regels/wetten.

III. Aansprakelijkheid

11. Deelname aan de WAGBIG:
 - vindt plaats op eigen initiatief
 - is geheel vrijwillig en vrijblijvend
 - is geheel voor eigen risico van de deelnemer
 - houdt in dat een deelnemer geheel onder eigen verantwoordelijkheid handelt
 - betekent dat de beheerders of andere deelnemers niet aansprakelijk gesteld kunnen worden anders dan dat deze aansprakelijkheid onder de Wettelijke Aansprakelijkheid valt
 - kan door de deelnemer op elk door hem/haar gewenst moment zelf worden beëindigd door de WhatsApp-groep te verlaten.
12. In het geval een niet-deelnemer een deelnemer aansprakelijk stelt of beschuldigt, blijft deze berusten bij de desbetreffende deelnemer; deze is niet over te zetten naar de WAGBIG en/of naar andere deelnemers en/of beheerder(s) of organisaties binnen/buiten Gasteren.
13. Kortom: alle deelnemers zijn en blijven te allen tijde verantwoordelijk/aansprakelijk voor hun eigen handelen.

IV. Privacy deelnemers

12. Ten behoeve van de WAGBIG leggen de beheerders persoonsgegevens vast voor het uitvoeren van de taak en functie van de WAGBIG: naam, adres, leeftijd/geboortjaar, 06-nummer en e-mailadres. Een deelnemer die hier niet mee kan/wil instemmen, kan niet deelnemen aan de WAGBIG.
13. Deelnemers hebben door deelname aan de WAGBIG inzage in de 06-nummers van de andere deelnemers. Deelnemers en beheerders mogen deze gegevens alleen ten behoeve van de WAGBIG gebruiken.
14. Het is de deelnemers en de beheerders niet toegestaan om de verkregen gegevens van deelnemers voor andere doeleinden dan voor de WAGBIG te gebruiken. Expliciet: gebruik (van de gegevens) van de WAGBIG voor bijvoorbeeld sociale contacten, privéberichten, andere WhatsApp-groepen op dorpsniveau, etc. is niet toegestaan.
15. De beheerder(s) kunnen alleen met toestemming van de desbetreffende leden van de WAGBIG doorgeven aan de Politie of andere overheidsdiensten.
16. Het niet houden aan de Spelregels kan leiden tot verwijdering uit de WAGBIG.
17. In alle gevallen waarin de Spelregels niet voorzien, beslissen de beheerders van de WAGBIG.

Bijlage 2: De S.A.A.R.-methode

Deze bijlage beschrijft de [S.A.A.R.-methode](#) die de deelnemers van de WAGBIG toepassen met als doel de politie te waarschuwen.

De [S.A.A.R.-methode](#) is bedoeld om verdachte situaties te signaleren, te melden en eventueel te verstoren!

Waarschuw bij heterdaad altijd (eerst) de politie via 112.

S **SIGNALEER**

De inzet van de WAGBIG is zinvol als er een "redelijk" vermoeden bestaat dat een of meerdere personen de veiligheid in Gasteren beïnvloeden of als de aanwezigheid van personen niet "normaal" is in het alledaagse straatbeeld.

Wat in zo'n situatie te doen:

- of een deelnemer belt onmiddellijk 112 en vraagt om contact met de politie; daarna stuurt hij/zij eventueel een bericht aan de WAGBIG als deze ondersteuning kan bieden: begin zo'n bericht altijd met "Ik heb 112 al gebeld omdat ..."
- of een deelnemer stuurt een bericht aan de WAGBIG zodra hij/zij een situatie niet vertrouwt (en dus om ondersteuning van plaatsgenoten verzoekt).

Bij inzet van de WAGBIG verzamelen de deelnemers aan de WAGBIG zo veel mogelijk gegevens om de persoon/situatie te omschrijven. Een goed signalement is absoluut noodzakelijk. Daarbij helpen kleine details. Denk aan:

- uw eigen locatie
- de locatie van de verdachte persoon/personen/situatie
- richting waarin de verdachte(n) loopt/rijdt
- geslacht van de verdachte(n)
- lengte (groter of kleiner dan uzelf)
- postuur/gewicht (dik of dun)
- geschatte leeftijd(en)
- uiterlijk: huidskleur, haarkleur en soort kapsel (lengte, model, vorm)
- kleding (kleur, merk, soort, samenstelling, opvallende kenmerken)
- tas of rugzak (kleur en soort) of voorwerpen die de verdachte(n) bij zich heeft
- opvallende kenmerken zoals tatoeages of litteken
- welk vervoersmiddel (fiets/bromfiets/motor/auto: merk, model, kleur en kenteken).

Foto's kunnen handig zijn als signalement of eventueel later als bewijs. Volgens de privacywet is het echter niet toegestaan om foto's van verdachten (online) openbaar te maken. De WAGBIG is echter een besloten groep waardoor het plaatsen van foto's weinig privacy problemen zal opleveren. Deelnemers mogen deze foto's NIET buiten de WAGBIG delen/gebruiken. Wees dus terughoudend met

het delen van foto's van personen. Het is niet de bedoeling een verdacht persoon te veroordelen: dat is de taak van de Rechtbank.

A **ALARMEER 112**

Meldt eerst aan de WAGBIG "Ik bel 112". Andere deelnemers weten daardoor dat zij niet meer naar 112 hoeven te bellen.

Vervolgens:

- gebruik bij voorkeur een vaste-telefoon vanwege het slechte mobiele netwerk in Gasteren.
- toch de mobiele telefoon moeten gebruiken: zet deze op "luidspreker": zo kun je als melder zowel tegelijk bellen als de berichten op de WAGBIG volgen.
- neem contact op met 112 en geef aan met welke reden je belt: inbraak, een poging tot inbraak, vernieling, verdacht ophouden van iemand, babbeltrucs, etc..

A **APP DE WAGBIG**

Stuur na je melding aan 112 een bericht naar de WAGBIG. Begin met "Ik heb 112 al gebeld omdat ..."; dat voorkomt overbelasting van de meldkamer. Andere deelnemers kunnen dan via de WAGBIG inhaken en hun waarnemingen toevoegen.

R **REAGEER**

Reageren door naar buiten te gaan en contact te maken met de andere deelnemers aan de WAGBIG en de verdachte persoon. Het doel daarvan is om iemands plannen te verstoren ("de zaak stuk maken"). De deelnemer doet dit alleen als hij/zij zich veilig voelt. Is daar geen sprake van, vraag dan andere deelnemers van de WAGBIG om met elkaar de persoon te benaderen.

- De persoon kan bijvoorbeeld worden aangesproken door te vragen of hij naar iemand op zoek is; je laat daarmee de persoon weten dat hij gezien is.
- Speel geen eigen rechter en overtreed geen regels/wetten.
- Een verdacht persoon kan onschuldig zijn, maar door berichten in de WAGBIG als crimineel worden aangemerkt. Wees hier voorzichtig mee: alleen een rechter mag iemand veroordelen.

Tot slot: de-briefing na een actie

Een actie van de WAGBIG roept ongetwijfeld spanningen op bij de betrokken deelnemers. Het is belangrijk om onmiddellijk of later even over de actie na te praten.

Bijlage 3: Wetenswaardig, wat-waarom-wanneer?

Inleiding

In december 2015 plaatsten twee Gasterse dorpsgenoten een artikel op <www.ingasteren.nl> over maatregelen/adviezen om inbraken, insluipingen, diefstallen en ander crimineel ongemak te voorkomen. Een van de maatregelen/adviezen betrof het oprichten van een WhatsAppgroep Buurtpreventie. De Vereniging Dorpsbelangen Gasteren riep vervolgens belangstellenden op zich bezig te houden met het opzetten van een WhatsAppgroep Buurtpreventie. Daaropvolgend is een informatieavond over buurtpreventie in Norg bezocht en contact opgenomen met de wijkagent voor Gasteren, dhr. E. Speelman. Dhr. Speelman reageerde positief en zegde zijn medewerking toe. En hij leverde een document aan van dhr. R. Wijngaard⁶ uit Gieten. De WAGBIG is dhr. Wijngaard erg veel dank verschuldigd: door zijn document was het opzetten van een WhatsAppgroep Buurtpreventie Gasteren *bijna* een peulenschil.

WAGBIG!

Gasteren is (net zoals de rest van de Gemeente Aa en Hunze) *redelijk* verschoond gebleven van inbraken en babbeltucs⁷. WhatsAppGroep Buurtpreventie (in) Gasteren (*hierna* **WAGBIG**) wil een bijdrage leveren opdat dat zo blijft.

Dit document beschrijft de werkzaamheden voor het invoeren en operationeel houden van WhatsApp als buurtpreventiemiddel in Gasteren. De organisatie en uitvoering van de WAGBIG is een burgerinitiatief en ligt in handen van de inwoners van Gasteren. De WAGBIG is geen vervanging voor het contact opnemen met de politie maar draagt eraan bij dat er informatie bij de politie terecht komt en de politie criminele activiteiten kan stoppen.

Het ontstaan van WhatsAppGroepen Buurtpreventie

Het gebruik van WhatsApp als buurtpreventiemiddel ontstond in 2013 in Ede nadat in een bepaalde wijk het aantal inbraken explosief was gestegen. Uit de buurtonderzoeken kwam naar voren dat buurtbewoners wel "iets" gezien hadden maar dat ze dit niet hadden ervaren als verdacht. Ook vonden inwoners het "eng" en "spannend" om onbekenden tegemoet te treden.

Waarom WhatsApp

WhatsApp is een breed-ingeburgerd en gratis sociaal-medium waar veel eigenaren van smartphones gebruik van maken. En iemand die nog geen WhatsApp op zijn/haar smartphone heeft geïnstalleerd, kan de applicatie downloaden vanaf de "store" van iPhone, BlackBerry, Windows Phone, Android en

⁶ Richard Wijngaard is betrokken bij het opzetten van een WhatsAppgroep Buurtpreventie in Gieten. Dit document is voor 75% gebaseerd op het door Richard Wijngaard opgesteld document over WhatsAppgroepen en buurtpreventie. Het oorspronkelijke document mocht vrij worden gebruikt voor het oprichten van een WhatsAppgroep Buurtpreventie en mocht naar behoefte worden aangepast, gekopieerd of geciteerd mits er bronvermelding plaatsvindt en de naam van de auteur niet wordt aangepast.

⁷ Volgens de burgemeester van de Gemeente Aa en Hunze, dhr. E. van Oosterhout, behoort onze gemeente tot de top-40 woninginbraken per gemeente. Echter, het aantal woninginbraken in de Gemeente Aa en Hunze is over 2015 met (meer) dan 25% gestegen ten opzichte van 2014.

Nokia. Een voordeel van WhatsApp-groepen is dat de toegang tot deelname aan de WAGBIG beheerd is: de deelname vindt in beslotenheid plaats (waardoor alleen aangemelde dorpsgenoten toegang krijgen). Om die reden maken WhatsAppgroepen Buurtpreventie, zoals de WAGBIG, graag gebruik van WhatsApp.

Website, e-mailadres en de WhatsAppGroep

Op de dorpswebstek <www.ingasteren.nl> is onder "Overige verenigingen" een pagina aangeemaakt waar deelnemers en andere dorpsgenoten alle niet-persoonsgebonden informatie rond het gebruik van de WAGBIG kunnen vinden. Ook beschikt de WAGBIG over een eigen e-mailadres: <buurtpreventie@ingasteren.nl>. Op 14 maart 2016 is een WhatsAppgroep Buurtpreventie aangeemaakt door een "beheerder". De WAGBIG maakt (nog) geen deel uit van de Vereniging Dorpsbelangen Gasteren. De WAGBIG is geen geregistreerde organisatie maar een puur-particulier initiatief.

Beëindiging van deelname aan de WAGBIG

- Een deelnemer kan zichzelf uit de groep verwijderen. Een beheerder kan die deelnemer vragen naar zijn/haar reden van verwijdering. De deelnemer is niet verplicht om te reageren.
- De beheerders verwijderen deelnemers uit de groep als de deelnemer of zijn werkadres verhuist naar een locatie buiten Gasteren.
- De beheerders kunnen deelnemers uit de groep verwijderen als de deelnemer zich (herhaaldelijk) niet houdt aan de spelregels.

Borden

Aan het plaatsen van borden langs de invalswegen kleven voordelen en nadelen.

- *Eenzijds zijn het waarschuwingen aan diegenen met criminele bedoelingen Gasteren bezoeken; zo'n bord laat een crimineel weten dat hij/zij rekening moet houden met een extra risicofactor bij het uitoefenen van zijn/haar activiteit in dit dorp.*
- *Anderzijds moeten we er ook met elkaar voor waken dat we deze samenleving afrasteren met borden. En zo'n bord verwijst een crimineel naar het volgende dorp ... wat wellicht niet zo netjes is.*

Het aanvragen van een vergunning om borden langs de invalswegen van Gasteren te mogen plaatsen, is een vraagstuk voor de Vereniging Dorpsbelangen Gasteren.

Versiebeheer

Versie 1.0: het origineel van dhr. R. Wijngaard uit Gieten

Versie 1.1: de aangepaste versie t.b.v. Gasteren, gedateerd 22 maart 2016

Versie 1.2: de eerste publiekelijk versie, geldend van 31 maart 2016 tot 25 november 2016

Versie 1.3: geldend vanaf 25 november 2016 tot 21 maart 2020

Versie 1.4.1: huidig document, geldend vanaf 21 maart 2020.